

(5)

श्री. लेले यांचे चित्रकलाप्रदर्शन
१०-११-२०

श्री. लेले यांचे चित्रकलाप्रदर्शन

श्री. लेले यांचे चित्रकलाप्रदर्शन
मुंबई व फिलाडेल्फिया येथील प्रदर्शने पाहून
अनुभव मिळवून आलेले श्री. के. बी. लेले यांनी
रामबागचे चित्रकलाप्रदर्शन ठरवण्याला बरेच दिवस
हाले. ह्या प्रदर्शनांत शुद्ध चित्रकार फडके यांची
मेणाची चित्रे, नामांकित चित्रकार व छायाचित्रकार
यांची तैलचित्रे व छायाचित्रे, छिबारी
केलेली नकशीची व कलाकुसरीची कामे ठेवण्यात
आली असून चित्रकलेची कुशलता पाहून मन
प्रसन्न होते. ह्या महिन्याचे शेवटी हे प्रदर्शन मद्रास
येथे येत्या नाताळात भरणाऱ्या राष्ट्रीय समकारिता
जणार असल्यामुळे ते पाहण्याची संधि कोणीहि
बाया दवडू नये.

श्री. लेले यांचे चित्रकलाप्रदर्शन
०-११-२०

—मुंबईस रामबाग सा. पा. टंकजवळ श्री.
के. बी. लेले यांनी उघडलेल्या चित्रकलाप्रदर्शनांत
५६ चित्रकारांची २६३ चित्रे मांडली आहेत.

(41)

१९२५-२६

११-११-२५

विविध गण - पुणे

११-११-२५

FINE ART EXHIBITION AN INSTRUCTIVE AND AMUSING SHOW

The Fine Art Exhibition which was recently opened at Ram Bag near C. P. Tank is a miniature Wembley of arts and crafts. The organiser, Mr. Lely is himself a Wembley man and has utilised his experiences in Wembley and Philadelphia in the make-up of the show. There are paintings of every variety and water-colour drawings which attract the eye. Many of them have been awarded medals in previous exhibitions.

Drapadi Swayamvar by Mr. Nizarkar, Glory of Pandhariput by Mr. Dhrtandar, and the Peshwa's Durbar by Mr. Brandekar are some of the artistic masterpieces in the show. The Exhibition includes the famous wax figures of Mr. Phadke, works of art by other eminent painters and sculptors, and also a section for the show of artistic skill of feminine accomplishments—needle-work and embroidery.

Mr. Phadke, whose model of Mahatma's operation has secured world-wide fame, has portrayed Mumtaz Begum in wax. Electric contrivances are applied and the spectator is able to see veiled Mumtaz Begum as she is, and the old Kamalabai, at one and the same time. The featuring of this model is particularly striking. The wax model of Scapellato and Politics is a wax-model satire on Indian parties and politics and is the best cure for the spleenetics of politicians. The Snake Charmer and Daily Task by Talim are very expressive and speak volumes about the skill of the sculptor.

The Ladies' Section is no less interesting and the thread-works are a tribute to the needle artists. In this section, Monarch of the Glen by Mrs. Talim, Velvet Swans by Miss Manker, the River Side by Miss Dimtikar and Swan by Miss Mhatre are some of the finest productions. There is also a section in photography and black and white models. Both for amusement and instruction, the Exhibition is worth visiting.

विविध गण

२२-१०-२७

वर्ष ३ रे

रामबागेंतील चित्रांचे प्रदर्शन

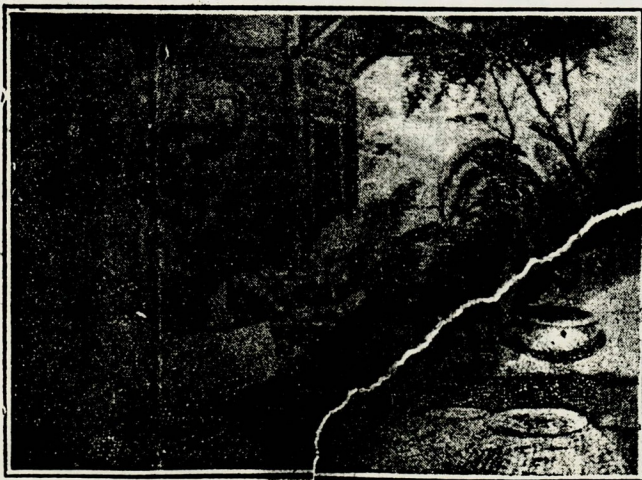
येथील सी. पी. टँकजवळील रामबागेंत रा. रा. के. बी. लेले यांनी उघडलेले चित्रांचे व कलाकुसरीचे प्रदर्शन अनेक दृष्टींनी प्रेक्षणीय आहे. सन १९२५ साली वेम्ब्ले येथे भरलेल्या प्रदर्शनांत व गेल्या वर्षी फिलाडेल्फिया येथे झालेल्या प्रदर्शनांत रा. लेले हे येथील सुप्रसिद्ध चित्रकार रा. फडके यांची चित्रे घेऊन गेले होते. त्या चित्रांची उभय प्रदर्शनांत पुष्कळ वाद्दा झाली. त्यांतील काही वांटा रा. लेले यांसही आहेत. वेळ थोडा असतांही या प्रदर्शनांत पुष्कळच प्रेक्षणीय कामे जमवून रा. लेले यांनी मांडली आहेत. ५० वर चित्रकारांची वगैरे २५० वर कामे व रा. फडके यांची मेणाचीं हालती चित्रे या प्रदर्शनांत असून ती प्रेक्षणीय आहेत. मुंबईतील अनेक नामांकित चित्रकारांच्या मनोहर कृति या प्रदर्शनांत असल्यामुळे हे प्रदर्शन सर्वांनी जरूर जाऊन पाहावे, व रा. लेले यांस अशा तऱ्हेचे प्रयत्न जास्त मोठ्या प्रमाणावर करण्यास प्रोत्साहन द्यावे असे आम्ही सुचवितो.

Central Press

"Wandering Minstrel" by K. B. Chudekar (Ram Bagh)

"Feeding" by N. B. Sardesai (Ram Bagh)

BER 29

27. *de chubas. Herald.*

“HOPEFUL”

A PASTEL PAINTING (BY G. V. LAD) A BEAUTIFUL PICTURE
IN THE FINE ARTS EXHIBITION WHICH IS BEING HELD AT
RAMBAG NEAR C. P. TANK.

श्री. लेले यांचे चित्रकला प्रदर्शन.

[आमच्या बातमीदाराकडून.]

कावसजी पटेल तलावाजवळील रामबागेच्या जागेत येदा चित्रकला प्रदर्शन भरले असून प्रवेश-द्वारांतून आत प्रवेश केल्याबरोबर गेल्या साली आपल्या ज्ञातीच्या भरलेल्या प्रदर्शनाची चदरून आठवण होते. श्री. फडके यांनी मेणाची हालती चित्रे करण्याच्या कलेंत प्राविण्य मिळविले आहे ही गोष्ट आज नव्याने सांगण्याची आवश्यकता नाही. सदर प्रदर्शनाला औद्योगिक व शैक्षणिक वळण पाहून कोणालाहि आनंदच वाटे. प्रदर्शनात जे काही नावित्य आहे ते मुंबईतील कुशल चित्रकारांच्या चित्रकलेचा संग्रह हेंच होय. ऑईल पेन्टिंगची, वॉटर कलरची मनोवैधक व चित्ताकर्षक चित्रे, सृष्टीतील रमणीय देखावे व दृश्ये पाहून मनाला खरोखरीच आल्हाद वाटतो. श्री. ओक यांचे 'कुमुदिनी', 'श्री. परांडेकर यांचे 'नित्यप्रार्थना', 'श्री. लाड यांचे 'मार्गप्रतीक्षा', 'मराठा युवति' व 'आशाबद्द', 'श्री. जुडेकर यांचे 'एकतारीवर गाणारा भिकारी', त्याचप्रमाणे डॉ. रवीन्द्रनाथ टागोर, लो. टिळक वगैरे चित्रे फारच वाखाणण्यासारखी आहेत. आपल्या ज्ञाती-

मासिक समालोचन.

२३

तील श्री. माधवराव वि. धुरंधर व श्री. सुंदर नारायण गोरक्षकर यांचीहि आपल्या ज्ञातीच्या प्रदर्शनांतून ठेवलेली चित्रे येथे दिसतात. धीयुत फडके यांची मेणाची हालती चित्रे म्हणजे म. गांधींचे ऑपरेशन, गोपांतील व हिंदी पेहरावांतील मुमताज बेगम, श्रीलक्ष्मीनारायण, म. गांधी व चरक्यावर सूत काढणे ही होत. या चित्रांपैकी श्रीलक्ष्मीनारायणाची मूर्ति पाहतांना चित्त तल्लीन होते व जागेवरून हाळू नये असे वाटते. त्याचप्रमाणे तालीमकृत ब्राँझ धातूचा गारुडी (Snake-charmer) व ग्लास्टरमय विषवेचा 'नित्यव्यवसाय' हे पुतळेही पहाण्यालायक आहेत. या प्रदर्शनांतील आणखी एक विशेष हें आहे की ख्रियांच्या कलाकौशल्याचे नमुने म्हणजे रेशमाची, झिकाची, मखमलवरील पेंटिंग, फ्रेटवर्क इत्यादि कामेदेखील या प्रदर्शनांतून लहानशा प्रमाणावर मांडण्यांत आली आहेत. प्राचीन चित्रकलेचे काही नमुनेहि येथे ठेवलेले आहेत. सारांश, सदर प्रदर्शन चित्ताकर्षक व शैक्षणिक करण्याचा प्रयत्न केलेला असून तो आमच्या मते थोड्याबहुत अंशी सफल झाला आहे. लहानशा प्रमाणावर अशा तऱ्हेची औद्योगिक व चित्रकला प्रदर्शने वारंवार भरवित गेल्यास राष्ट्राची सुधारणा सर्व बाजूने होण्यास विलंब लागणार नाही. सदर प्रदर्शनामुळे ख्रियांच्या कलेचे महत्त्वदेखील सर्वांच्या अनुभवास येणारे असून प्रस्तुत प्रदर्शन यशस्वी करण्याचे सर्व प्रेय त्याचे उद्योगप्रिय व उत्साही तरुण चालक श्री. के. बी. लेले यांच्याकडेंच आहे. सदर प्रदर्शनाला आपल्या ज्ञातीतील स्त्रीपुरुषांनी अवश्य एकदां तरी भेट द्यावी अशी आम्ही शिफारस करितो.

25/1/27

THE SIND OBSERVER

28-3-25

GLIMPSES OF GANDHIJI.

WONDERFUL WAX MODELS.

FINE EXHIBITION IN KARACHI.

25/1/27
28-3-25

An exhibition of wax models of high quality has been opened here in a structure erected on an open space on Bunder Road near the Star Cinema. The exhibition has been attracting a large number of people who are wonder-struck at the realistic representation of Mahatama Gandhi in different postures. In one model he is shown spinning on the wheel with concentrated attention. In another Mahatmaji is shown revising the copy of his "Experiments with the Truth" and his movement of the head is quite natural. Seated in a corner of the room a lady is seen turning the spinning-wheel. She is supposed to be a symbolic representation of the All-India Spinners' Association. In the background through a window is seen a blaze of coloured light which represents the burning of foreign cloth. In a third model Mahatmaji is seen lying on the operation table in the Civil Hospital at Poona, and also the Surgeon and nurses. One nurse is seen moving towards the table from some distance with some necessaries in her hand. The device by which Mahatmaji breathes and his stomach heaves is really ingenious.

Another attraction which is a triumph of the plastic art; represents Sri Lakshmi and Narayan with fine features, before whom a Pujari is chanting verses from a book. Seated beneath the pedestal is a Bairagi whose fidelity to life in every detail is quite surprising. There is a model of Mumtaz also whose veiled figure is reflected in an adjacent mirror. Besides that her figure clad in red sari as she was when living with the Maharaja of Indore, is reflected in a side mirror and the trick of its appearance there quite baffles the uninitiated.

The exhibition is well worth a visit and deserves widespread patronage at the hands of all lovers of art.

કરમી હોલિંગ્સ.

૨૪-૩-૨૮

મીણુ કામનું પ્રદર્શન

અમા ગુરુવારથી ખાલખાલીના હોલ સામે
“યશ ચમેલુ” મીણુના પુતળાનું પ્રદર્શન, એ કળા
કારની કળાના ઉત્તમ નમૂના પુરા પાડે છે. અને
ભેતા વેત, વેગલીના અંગ્રેજી સંસ્કૃતના પ્રદર્શન
અને શીશાઉલ્કશીના । અમેરીકન ખાતર રાષ્ટ્રીય
પ્રદર્શનમાં તેના થયેલા આરભર વખાણો સાથે
કબ છે તેની પ્રતીતી કરાવે છે. મીણુના સર્વ
પુતળાં બધે બાલકુળ હોય તેવા છવંત પ્રતીમા
સાથ દ્રષ્ટી સામે તરવરી રહે છે, અને એ સાથે
ગંધીજીના અસહયુગની પ્રતીમાઓની હારમાળામાં
રેડીયો ફરવાની અને તે સાથે હાથ ફરવાની,
અખતા ગંધીજીની હલન ચલનની ને કળાપ્રકાર
ગોઠવણો ફરવામાં આવી છે, તે એ ઉદ્કૃષ્ટ
કળાને ખુબી ર અતારી દેનારી છે.

સુરુ ૨૨-૩-૨૮

કરમી હોલિંગ્સ.

૨૭-૩-૨૮

સ્ત્રીઓને માટે ખાસ સંગવડ

અંદર રોડ પર ખાલખાલીના હોલમાં ભાગ્યે
મીણુની કારીગરીના કુબલુ પુતળાઓનું પ્રદર્શન
નીરખવા તે પ્રદર્શનના વ્યવસ્થાપકાએ સ્ત્રીઓ
માટે ખાસ ગોઠવણ કરી બુધ અને શુક્રવારના
દિવાડા પર રથી પાંચ વાગ્યા સુધી પ્રદર્શન સ્ત્રીઓ
માટે ખાસ ગમવાની વ્યવસ્થા કરી છે.

कोनिकर मुंदर

14.10.25

Mr. K. B. Lele, organiser of the Fine Arts Exhibition, Bombay, who will soon leave India for Paris to take part to the International Exhibition to be held there.

57 नगर नागपुर

14.10.25

श्री. लेले यांचे मेणाच्या चित्रांचे प्रदर्शन आज बरेच दिवस पासून व्हिटणीस पार्कमध्ये उघडले आहे. यात हालचाल करणारी श्रीकृष्णजन्म, श्रीराधाकृष्ण मंदिर, विश्वामित्र मेनका, श्रीकृष्णलीला, यशोदाकृष्ण वगैरे मेणाची चित्रे दाखविण्यांत आलेली असून ती, षष्टाक वर्षा आहेत. चित्रे पाहण्याची फी फक्त २ आणे आहे. नागपुरस्थ श्री पुरुषांनी ती पाहून श्री. लेले यांच्या श्रमांचे सार्थक करावे.

महाराष्ट्र - नागपुर

14.10.25

हालत्या चित्रांचे प्रदर्शन-लेले यांचे मेणाच्या हालत्या चित्रांचे प्रदर्शन येला बुधवार पासून व्हिटणीसपार्कमध्ये सुरू होणार आहे. त्यांत श्रीकृष्णजन्म, राधाकृष्णमंदिर, विश्वामित्र-मेनका, श्रीकृष्णलीला, वगैरे प्रेक्षणीय देखावे आहेत. तिकिटांचा दर दोन आणे आहे. लोकांनी प्रदर्शन अवश्य पाहवे.

नागपुर प्रदर्शन सुरू 29-10-26

मु - पर्यटन चालू 29-10-26

(1)

महाराष्ट्र. नागपूर.

ज. २२-११-२८

मेणाचीं हालतीं चित्रे.

श्री. लेले यांचे 'प्रदर्शन'

मुंबईचे श्री. लेले हे आपल्या मेणाच्या हालच्या चित्रांचे प्रदर्शन घेऊन काँग्रेसच्या हंगामासाठी कलकत्त्यास जात आहेत. त्यांनी वाटेत नागपुरास उतरून येथील चिटणीसपार्क मध्ये आपले प्रदर्शन मांडले आहे. ते या महिना-अखेरपर्यंत खुले राहिल. त्यांची मेणांची चित्रे इतकी हुबेहुब व डोळदार साधली आहेत की ती पाहून खरोखरची माणसेच तय वसली आहेत की काय असा भास प्रेक्षकांस होतो! मुंबईचा पाटीवाला हमाल कचेरीतील पडेवाला शिपाई, फळफळावळ विकणारा घांटी दुकानदार, पंचांग पाहणारा ज्योतिषी, मणी विकणारा मुसलमान फेरीवाला, कृष्ण जन्माचे वेळी बाहेर डुलक्या देत बललेले पाहरेकरी इ. चित्रे ही नितांत मनोवैधक आहेत. तसेच विश्वामित्र-मेनका, यशोदा कृष्ण वगैरे चित्रे ही सुंदर आहेत. स्वल्प किमतीत (२ आणे व लहान मुलास १ आणा देऊन) ही चित्रे पाहण्याजोगी आहेत. ती पाहिली असता हिंदी कलाकौशल्याची काही कल्पना होते. श्री. लेले हे आपला चित्रसमूह पारिस येथे १९२९ साली भरणाऱ्या सर्व जगाच्या कलाकुसरीच्या प्रदर्शनात नेऊन मांडणार आहेत. तेथे सुद्धा त्यांची वाढवाच होईल, अशी उमेद आम्हाला वाटते.

१ नोव्हें ते ३१ नोव्हें २८

BOMBAY ARTIST'S WAX

WORKS.

EXHIBITION AT MADRAS.

Mr. K. B. Lelo, an Artist of Bombay, who is touring India, exhibited his moving wax figures at Nagpur and also at the recent Madras Park Fair. The works including Vishvamitra-Menaka, Krishna-Lila, Birth of Shree Krishna, and others were very much appreciated by the public at both the places. Shri-mant Raje Raghojee Rao Bhosale of Nagpur expressed his appreciation by awarding a gold medal to the artist. Among the distinguished visitors at the Madras Park Fair were H. E. the Governor and Lady Goschen, who expressed great satisfaction with the beautiful works of Art.

महाराष्ट्र नागपूर
ज. ३१-१२-२८

श्री. लेले यांचे चित्रकला प्रदर्शन

श्री. लेले यांची प्रदर्शने नागपूर येथे व सुत्रास पार्क फेअरमध्ये उघडण्यांत आली होती. नेहमीप्रमाणे मुंबईचा पाटीवाला, विश्वामित्र-मेनका, देऊळ, श्रीकृष्णलीला, केरवामणी वगैरे चित्रे दोनहि ठिकाणाच्या प्रदर्शनांत ठेवण्यांत आली होती. हजारों प्रेक्षकांचा समाज प्रदर्शन पाहण्यास लोटत असे. या प्रदर्शनास नागपूरचे राजे श्री. रघुजीराव भोसले यांनी एक सुवर्ण पदक अर्पण केले असून वरील दोनहि ठिकाणी श्री. लेले यांच्या चित्रकलेबद्दल संतोष व्यक्त करण्याकरिता प्रेक्षकांकडून त्यांचा सन्मान करण्यांत आला असे एक बातमीदार कळवितात.

(2)

इली मेल - मुंबई -

14-12-22

इली मेल - मुंबई -

14-12-22

१९ डिसेंबर २०

जाग २०

BOMBAY ARTIST'S WAX WORKS

Mr. K. B. Lele's Exhibition at Madras and Nagpur

From a Correspondent

Mr. K. B. Lele, an Artist of Bombay, who is touring India had exhibited his moving wax figures at Nagpur and also at the recent Madras Park Fair. The works including Vishva-mitra-Menaka, Krishna-Lila, Birth of Shree Krishna and others were very much appreciated by the public at both the places. Shrimant Raje Raghojee Rao Bhosale of Nagpur expressed his appreciation of the works and awarded a gold medal to the Artist.

Among the distinguished visitors at the Madras Park Fair were H. E. the Governor and Lady Goschen who expressed great satisfaction with the beautiful works of art.

—मुंबईचे चित्रकार श्री. के. बी. लेले यांचे चित्रकलाप्रदर्शन मद्रास येथे 'पार्कफेअर व बेबी वुडक' या दोन ठिकाणी उघडण्यात आले होते. ना. गव्हर्नर व लेडी गोश्चन यांनी प्रदर्शनाला भेट देऊन चित्रकारांच्या कौशल्याबद्दल संतोष व्यक्त केला व लेडी गोश्चन यांच्या हस्ते श्री. लेले यांना सुवर्ण पदक देण्यात आले. श्री. लेले यांनी बेबी वुडक प्रदर्शनाला १६० रुपयांची देणगी दिली.

महाराष्ट्र - नागपूर -

11-12-22

येथे मेणाच्या चित्रांचे प्रदर्शन दाखविणारे श्री. लेले यांचे श्रीमंत राजेबहादूर रघुजीराव भोसले यांनी त्यांच्या कौशल्याबद्दल सुवर्ण पदक देऊन त्यांना गौरव केला. 'प्रदर्शन' येथून मद्रास येले.